

جوانسازی صورت در گفت‌وگو با دکتر محمدرضا قاضی سعیدی فوق تخصص جراحی پلاستیک و زیبایی

سالمندانی که به جراحان پلاستیک مراجعه می‌کنند

وقتی در تلویزیون یا رسانه‌ها تصویری از سالمندزبیا یا خوش‌تیپ ظاهر می‌شود، بی‌اختیار می‌گوییم خوش به حالشان، چقدر جوان مانده‌اند، انگار پیری فقط مال ماست... ولی سالمندی یک روند فیزیولوژیک است و با افزایش سن سلول‌ها و خانوادهاخواب‌پرتر می‌شوند. این روند در پوست صورت و کلاژن‌ها که وظیفه آن استحکام، انعطاف‌پذیری و بازسازی دائم پوست است، اتفاق می‌افتد و فرد دچار افتادگی یا چین و چروک در پوست می‌شود. گرچه شدت این فرآیند تحت تاثیر عوامل مختلفی در طول زندگی است و با رعایت نکته‌هایی می‌توان روند آن را به تاخیر انداخت ولی متوقف کردن آن با علم کنونی امکان‌پذیر نیست و برای زیباتر شدن در دوران سالمندی باید اعمالی روی پوست انجام شود. راز جوانی پوست سالمندان را باید در جراحی‌های زیبایی و گاهی هم هنر گریم جستجو کرد. موضوع این هفته صفحه «سالمندان» را به جوانسازی چهره سالمندان و وسیله جراحان پلاستیک اختصاص داده‌ام. گفت‌وگو را با ما دکتر محمدرضا قاضی سعیدی، فوق تخصص جراحی پلاستیک و زیبایی، در همین رابطه بخوانید و با دانشدات کارشناسان را نیز در ادامه دنبال کنید.

هیلاری کلینتون یکی از روشنی‌ترین سیاستمداران آمریکایی است که جراحی‌های زیبایی متعددی بارها سوزده رسانه‌های آمریکایی شده است. البته صورت تریزق فلور برکنده‌های صورت، جراحی افتادگی، یک پلاک کتفان بود. برداشتن پوست اضافه دور چوب‌لیف کردن، لیپوساکشن و بوتاکس از جراحی‌های زیبایی است که انجمنی رایج است و نسبت داده‌اند.

بعد از تزریق عوارض خاصی هم دیده نمی‌شود. این کار در مطب‌ها انجام می‌شود. روش بعدی تزریق بوتاکس است که برای چین و چروک‌های پیشانی، گوشه بینی و کنار چشم، خط اخم و گاهی هم بالا بردن ابروها و به ندرت برای کنار لب و گونه است. آن استفاده می‌شود. نتایج بوتاکس ۵-۷ روز بعد از تزریق معلوم می‌شود و اغلب اوقات برای پزشک و بیمار رضایت‌بخش است اما ماندگاری آن بین ۳ تا ۶ ماه است و در صورتی که اثر آن از بین برود نیاز به تکرار است. تصور اشتباهی وجود دارد که با چند بار تزریق بوتاکس، اثر آن دائمی می‌شود، در

حالی که چنین نیست و با تکرارهای مکرر تزریق، اثر دائمی ایجاد نمی‌شود.
سالمندی و روش جراحی؟
 روش جراحی، لیفت صورت است که بهترین نتایج و ماندگارترین روش برای از بین بردن افتادگی و چین و چروک‌های پوست صورت محسوب می‌شود. در این روش پلک‌ها و ابروها کشیده می‌شوند. بهترین سن انجام لیفت صورت، ۴۵ تا ۵۵ سالگی است ولی محدودیت سنی وجود ندارد و سالمندان در هر سنی که هستند، می‌توانند عمل لیفت صورت انجام دهند. اگر از نظر عوارض بعد از عمل جراحی بخواهیم موضوع را بررسی کنیم، عوارض در خانم‌ها بسیار کمتر از آقایان دیده می‌شود چون پوست صورت آقایان محکم‌تر به بافت‌های زیرین چسبیده و به همین دلیل عوارضی مانند خونریزی و نکروز پوست (مردن بافت) بیشتر دیده می‌شود.

سالمندی: ماندگاری لیفت چقدر است؟
 اگر عمل لیفت به خوبی انجام شود، ماندگاری حدود ۱۰ تا ۱۵ سال خواهد داشت. با یک لیفت خوب می‌توان ظاهر صورت بیمار را ۱۵-۱۰ سال جوان‌تر کرد ولی باید به این نکته توجه داشت که جراح اصلا قصد ندارد با عمل لیفت ظاهر صورت را تغییر دهد و هدف فقط جوان‌سازی است. جراحی هم طوری است که هر شای روی پوست مشخص نمی‌شود. جراح ۲ برش کوچک در جلو و پشت گوش ایجاد می‌کند و با تکنیک‌های خاص پوست، لایه‌ای از عضله را به عقب می‌کشد و تا حدودی افتادگی زیر گردن نیز اصلاح می‌شود.
سالمندی: نکته‌هایی که سالمندان قبل و بعد از عمل باید به آن توجه کنند، چیست؟
 وقتی سالمندان برای انجام جراحی زیبایی مراجعه می‌کنند قبل از عمل باید از نظر قلبی-عروقی، بیماری‌های زمینه‌ای و... بررسی شوند و در صورت

وقتی سالمندان برای انجام جراحی زیبایی مراجعه می‌کنند قبل از عمل باید از نظر قلبی-عروقی، بیماری‌های زمینه‌ای و... بررسی شوند بیماری‌های که داروهای ضد انعقاد مانند آسپرین یا هپارین مصرف می‌کنند حتما باید یک هفته قبل و بعد از عمل دارو را با دستور پزشک قطع کنند

مساعد بودن شرایط می‌توان بیمار را برای انجام عمل جراحی آماده کرد. بیماری‌هایی که داروهای ضد انعقاد مانند آسپرین یا هپارین مصرف می‌کنند حتما باید یک هفته قبل و بعد از عمل دارو را با دستور پزشک قطع کنند. بیماری‌هایی که سیگار می‌کشند نیز باید ۲-۳ هفته قبل و ۱ ماه بعد از عمل سیگار را ترک کنند زیرا دود سیگار احتمال بروز عوارض بعد از جراحی را زیاد می‌کند و احتمال نکروز پوست در بیماران سیگاری شایع است.
سالمندی: آیا درست است که بعد از یک سنی، بعضی از اعمال جراحی مانند جراحی پلاستیک بینی نباید انجام شود؟

همه اعمال جراحی زیبایی را در صورتی که شرایط بیمار مساعد باشد می‌توان انجام داد، حتی گاهی گفته می‌شود سالمندان نمی‌توانند جراحی زیبایی بینی انجام دهند ولی در هیچ منبع علمی محدودیت سنی ذکر نشده است. نکته مهمی که باید جراحان به آن دقت کنند این است که وقتی بیمارمان بعد از ۳۵ سالگی برای جراحی زیبایی بینی مراجعه می‌کنند نباید تغییرات زیاد در شکل بینی ایجاد شود چون هر چه سن بالاتر می‌رود، پذیرش تغییرات زیاد روی صورت از نظر روانی برای بیمار دشوارتر می‌شود. برای سالمندان که خواهان تغییر در شکل بینی هستند بهتر است فقط اشکالات واضح بینی از بین برود و شکل اصلی بینی تغییر چندانی نکند.
سالمندی: آیا عوارض بعد از عمل جراحی زیبایی در سالمندان بیشتر از جوانان است؟
 به هر حال ایمنی بدن سالمندان ضعیف‌تر و احتمال عوارض نسبت به جوانان ممکن است بیشتر باشد. طبیعی است که با افزایش سن، قدرت ترمیم و توانایی‌ها در اثر خونریزی کمتر خواهد شد و احتمال خونریزی و خونمردگی بعد از عمل در سالمندان شایع‌تر است. همچنین قوام پوست سالمندان مانند جوانان نیست و انتظار آنها باید بعد از عمل، بجا و منطقی باشد.

سالمندی: رایج‌ترین علت مراجعه سالمندان به جراحان پلاستیک چیست؟
 علت اصلی مراجعه سالمندان به جراحان پلاستیک جوانسازی صورت است. جوانسازی صورت به ۲ صورت جراحی و غیر جراحی انجام می‌شود و هدف این است که چهره بیمار چند سال جوان‌تر به نظر برسد. نتایج روش‌های بدون جراحی مانند روش‌های جراحی چشمگیر نیست ولی مزیات این است که با کمترین دستکاری روی صورت می‌توان نتیجه نسبتاً رضایت‌مندی برای بیمار ایجاد کرد.
سالمندی: لطفاً درباره روش‌های بدون جراحی توضیح دهید.
 مهم‌ترین روش تزریق ژل و بوتاکس است. ژل استفاده می‌شود که برای جوانسازی پوست سالمندان یا جوانان توصیه می‌شود، ژل قابل جذب اسید هیالورونیک است. ژل اسید هیالورونیک را می‌توان برای خط خنده چین و چروک‌های نقاط مختلف صورت و به ندرت برای زیر پلک‌ها استفاده کرد.

چرا میزان نارضایتی سالمندان از جراحی‌های زیبایی زیاد است؟

پوست همه انسان‌ها در سنین بالا دچار تغییرهایی از نوع تحلیل‌رونده می‌شود. این تغییرات شامل نازک‌تر شدن، تحلیل چربی زیر پوست، تحلیل عضلات و کاهش خاصیت ارتجاعی آن است که در مجموع باعث شل شدن و افتادگی پوست می‌شود. در بافت بینی علاوه بر این تغییرات، اتفاق‌های دیگری هم می‌افتد که در نهایت باعث افتادن سر بینی می‌شود. اگر به بینی نوزادان دقت کنید مشاهده خواهید کرد که نوک آن بالا است و پشتش دارای تفرع است ولی در افراد مسن، پشت بینی دارای تعدب و نوک بینی رو به پایین است. ضعف و تحلیل استخوان و غضروف بینی و بافت همبندی که اسکلت بینی را نگه می‌دارد، باعث افتادگی نوک بینی و کشیده‌تر شدن آن در سالمندان می‌شود. این تغییرات روی ۲ جنبه زیبایی و تنفسی تاثیر می‌گذارد. افتادگی بینی گاهی باعث می‌شود بیمار نتواند به خوبی نفس بکشد. در معاینه، این بیماران وقتی بینی به سمت بالا هول داده می‌شود، ابراز می‌کنند که می‌توانند راحت‌تر نفس بکشند.

تکنیک‌های جراحی در سالمندان با تکنیک‌های جراحی در جوانان تفاوت دارد

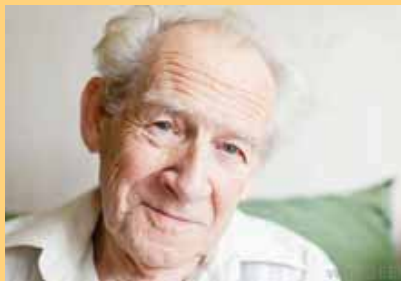
به دلیل تغییرهای بافتی و اسکلتی غضروفی در بینی، نوع و تکنیک استفاده‌شده برای جراحی زیبایی بینی سالمندان با جوانان تا حدودی تفاوت است؛ مثلاً گاهی لازم است جراح از غضروف پیوندی برای بینی سالمند استفاده کند.

روی کدام متقاضیان جراحی زیبایی باید تامل کرد؟

لازم است شرایط روانی افراد مسن متقاضی جراحی پلاستیک بینی به دقت بررسی شود. مشاوره در این موارد بسیار کمک‌کننده است. میزان نارضایتی در سالمندان بسیار بیشتر از جوانان است و به تغییرات زیاد حساس هستند. اگر سالمندان مرد، سالمندانی که مشکل خفگی در بینی خود دارند یا سالمندانی که به‌طور دقیق نمی‌دانند چه می‌خواهند، متقاضی عمل شوند، جراحان باید با دقت بیشتری شرایط را ارزیابی کنند. نتیجه عمل در سالمندانی که مشکلات واضح در بینی دارند، خیلی رضایت‌بخش‌تر از

آندوسکوپي پيشانی چیست؟

بعضی از سالمندان چین و چروک‌های عمیقی روی پوست پیشانی دارند. چنین چین‌هایی ممکن است به علت نوع پوست یا ناشی از تاثیرات محیطی در اثر گذر زمان ایجاد شده باشد. معمولاً برای این افراد لیفتینگ صورت انجام می‌دهند ولی روش دیگری به نام آندوسکوپي پيشانی وجود دارد که تاثیر بسیار خوبی در بین بزرگ‌سالان و افتادگی پوست در ناحیه پیشانی، اطراف چشم و ابروها دارد. با استفاده از آندوسکوپي می‌توان عضلاتی را که باعث چروک چروک شده‌اند، ترمیم کرد. حتی در مواقعی که افتادگی ابرو وجود دارد، جراح می‌تواند، با استفاده از نته‌های مخصوص ابروها را بالاتر بکشد. آندوسکوپي پيشانی در مواقعی که بیمار پیشانی بلند و برجسته‌ای دارد، غیرقربنگی در صورت و پیشانی وجود دارد یا فرد سابقه ضربه یا جوشگاه روی پیشانی دارد و به‌طور کلی، اصلاح بدنشکی‌ها در صورت نیز استفاده می‌شود. مزیتی که آندوسکوپي پيشانی بر لیفتینگ صورت دارد این است که در لیفتینگ برش بزرگی روی سر بیمار داده می‌شود، در حالی که در آندوسکوپي برش بسیار کوچک و میان موهای سر است و جوشگاه محل نیز داخل موهای سر پنهان می‌ماند. مزیت دیگر آندوسکوپي احتمال بسیار کم خونریزی بعد از عمل است. این عمل زیر بیهوشی انجام می‌شود و مدت آن حدود ۲ تا ۳ ساعت است و بیمار می‌تواند بعد از عمل بیمارستان را ترک کند و دوران نقاهت بعد از عمل نیز وجود ندارد.

سالمندانی است که مشکلات جراحی در بینی دارند.
بیشتر سالمندان از نتیجه جراحی بینی خود راضی نیستند
 جراحی در سالمندان بیشتر باید جنبه تقویتی برای بینی داشته باشد. همچنین باید بتوان علاوه بر تغییرات جزئی، تنفس بیمار را هم بهبود بخشید. این تصور وجود دارد که افرادی که سال‌ها قبل بینی خود را عمل کرده‌اند، ممکن است در آینده دچار افتادگی بینی شوند. این اتفاق دور از ذهن نیست و به دلایلی گفته شد، احتمال افتادگی بینی در سنین بالا وجود دارد. در این صورت به عمل جراحی مجدد نیاز است. در صورتی که سالمندی متقاضی باشد و شرایط مناسبی هم برای جراحی داشته باشد، احتمال این عارضه در کوتاه‌مدت بسیار کم است ولی طبیعی است که با گذشت سالیان ممکن است دچار افتادگی بینی شود. البته جراحان سعی می‌کنند با تکنیک‌های خاص، این احتمال را تا حد امکان کمتر کنند. نکته دیگری که باعث نارضایتی سالمندان بعد از عمل می‌شود، نازک‌تر بودن پوست بینی در قسمت بالا و ضعیف‌تر بودن آن در قسمت پایین است که احتمال ناهمواری‌های اندکی در بینی را بعد از عمل جراحی بالا می‌برد. علاوه بر این، پوست سالمندان پتانسیل کمتری برای جمع شدن دارد و نتیجه عمل در تریتر ظاهر می‌شود. به همین دلیل میزان نارضایتی در بین بیماران بیشتر است. به‌خصوص اگر بیمار درست انتخاب نشده باشد.

از بین بردن برش‌های ناشی از جراحی و حادثه در سالمندان دشوارتر است

گاهی صدمه به بینی ممکن است در اثر حوادث یا جراحی باشد در این مواقع نیز می‌توان با جراحی‌های پلاستیک برای زیباسازی بینی یا صورت اقدام کرد. روش‌های مختلفی برای این کار وجود دارد ولی واقعیت این است که از بین بردن کامل آثار زخم از روی پوست تقریباً غیرممکن است و هر چه سن بالاتر می‌رود، اعمال جراحی ناموفق‌تر خواهند بود. برای از بین بردن خطی که روی پوست افتاده است، جراح سعی می‌کند برش را با روش‌هایی خاص به‌چین‌های طبیعی بدن منتقل کند تا کمتر در معرض دید قرار گیرد. البته بعد از جراحی با عمل لیزر می‌توان با کم‌تر جزی زخم روی پوست را کمتر کرد ولی نمی‌توان آن را کاملاً از بین برد.

دکتر بهنام ساعقی فوق تخصص جراحی عروق بینی و گوشه بینی و فوئیبی جراحی بینی عضو هیئت علمی دانشکده علوم پزشکی تهران

دکتر ابراهیم زرهیا فوق تخصص جراحی عروق بینی و گوشه بینی علمی دانشکده علوم پزشکی تهران